

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๑/๒๕๕๖

วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ยุบพรรคเกษตรกร

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องว่า

ข้อ ๑ คณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองได้มีมติในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๔ (๓๑) ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๔ อนุมัติเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคแก่สาขาพรรคเกษตรกร ประจำปี ๒๕๕๔ จำนวน ๑๕๘,๔๐๐ บาท และได้มีมติที่ประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๔ (๓๗) ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๔ อนุมัติเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคแก่พรรคเกษตรกรประกอบกับหนังสือแจ้งวงเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคแก่สาขาพรรคเกษตรกร ประจำปี ๒๕๕๕ จำนวน ๑๕๘,๔๐๐ บาท

ข้อ ๒ พรรคเกษตรกรได้รับเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคแก่สาขาพรรคงวดที่ ๑ - ๔ ประจำปี ๒๕๕๔ และงวดที่ ๑ ประจำปี ๒๕๕๕ จากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง จำนวน ๑๕๘,๔๐๐ และจำนวน ๘๗,๒๐๐ บาท โดยงวดที่ ๑ - ๒/๒๕๕๔ ได้รับเมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๔ งวดที่ ๓/๒๕๕๔ ได้รับเมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๔ งวดที่ ๔/๒๕๕๔ ได้รับเมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๔ และงวดที่ ๑/๒๕๕๕ ได้รับเมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๕ ตามลำดับ

ข้อ ๓ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้แจ้งแนวปฏิบัติเกี่ยวกับเงินสนับสนุนสาขาพรรค โดยให้ดำเนินการตามประกาศคณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง เรื่องวิธีการเบิกจ่ายเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของพรรคการเมือง ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๔ ข้อ ๔ กำหนดให้พรรคการเมืองเมื่อได้รับเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของสาขาพรรคการเมืองแล้ว ตามประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคให้แก่พรรคการเมือง ให้พรรคการเมืองส่งเงินให้สาขาพรรคการเมืองภายในสัปดาห์นับแต่วันที่ได้รับแจ้งการส่งเงินจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และรายงานการส่งเงินให้แก่สาขาพรรคการเมืองให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในสัปดาห์นับแต่วันที่ได้อำนาจให้สาขาพรรคการเมือง และต้องลงบัญชีรายจ่ายตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๘ หากคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือประธาน

สาขาพรรคการเมืองผู้ใดไม่จัดให้มีการทำบัญชีของพรรคการเมืองหรือสาขาพรรคการเมืองตามมาตรา ๓๗ หรือจัดให้มีการทำบัญชีของพรรคการเมืองหรือสาขาพรรคการเมืองโดยละเว้นการลงรายการในบัญชีลงรายการเท็จในบัญชี แก่ไขซ่อนเร้น หรือทำหลักฐานในการลงบัญชีอันจะเป็นผลให้การแสดงที่มาของรายได้และรายจ่ายของพรรคไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ตามมาตรา ๘๓ และนายทะเบียนพรรคการเมืองต้องเรียกคืนเงินสนับสนุนดังกล่าวเข้ากองทุนตามมาตรา ๖๓

ข้อ ๔ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบการดำเนินการของพรรคเกษตรกรว่าได้ส่งเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของสาขาพรรคให้แก่สาขาพรรคภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่พรรคเกษตรกรได้รับแจ้งการส่งเงินจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือไม่

ข้อ ๕ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้พิจารณาแล้ว ดังนี้

๕.๑ ประกาศคณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง เรื่องวิธีการเบิกจ่ายเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของพรรคการเมือง ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๕ ข้อ ๔ กำหนดว่าเมื่อพรรคการเมืองได้รับเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของสาขาพรรคการเมืองตามประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคให้แก่พรรคการเมืองแล้ว ให้พรรคการเมืองส่งเงินให้สาขาพรรคการเมืองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการส่งเงินจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เมื่อพรรคการเมืองได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว พรรคการเมืองต้องรายงานการส่งเงินให้แก่สาขาพรรคการเมืองให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ส่งเงินให้แก่สาขา

พรรคเกษตรกรได้รับเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของสาขาพรรคงวดที่ ๑ - ๔ ประจำปี ๒๕๕๔ และงวดที่ ๑ ประจำปี ๒๕๕๕ จากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองจำนวน ๑๕๘,๕๐๐ บาท และจำนวน ๘๗,๒๐๐ บาท โดยงวดที่ ๑ - ๒/๒๕๕๔ ได้รับเมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๔ งวดที่ ๓/๒๕๕๔ ได้รับเมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๔ งวดที่ ๔/๒๕๕๔ ได้รับเมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๔ และงวดที่ ๑/๒๕๕๕ ได้รับเมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๕ ตามลำดับ และพรรคเกษตรกรชี้แจงว่าได้มอบหมายให้นายบุญฤทธิ์พล ชินราช เลขานุการพรรคในขณะนั้น นำเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคที่ได้รับจากกองทุนฯ งวดที่ ๑ และงวดที่ ๒ ปี ๒๕๕๔ จำนวน ๒๒ สาขา ส่งให้สาขาพรรคเกษตรกรตามประกาศคณะกรรมการกองทุนฯ ดังกล่าว แต่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่สาขาพรรคเกษตรกรตั้งอยู่ได้รายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงจำนวน ๔๒ สาขา โดยสรุปว่า สาขาพรรคไม่ได้รับเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค

งวดที่ ๑ - ๔ ของปี ๒๕๕๔ และงวดที่ ๑ ของปี ๒๕๕๕ มีจำนวน ๑๒ สาขา ประกอบด้วยสาขาพรรคลำดับที่ ๕, ๑๐, ๑๗, ๑๘, ๑๙, ๒๔, ๓๐, ๓๑, ๓๓, ๔๐, ๔๕ และลำดับที่ ๕๐ และสาขาพรรคได้รับเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค งวดที่ ๑ - ๔ ของปี ๒๕๕๔ และงวดที่ ๑ ของปี ๒๕๕๕ เพียงบางส่วน มีจำนวน ๓๐ สาขา ประกอบด้วยสาขาพรรคลำดับที่ ๑, ๒, ๓, ๔, ๖, ๗, ๘, ๑๑, ๑๒, ๑๓, ๑๔, ๑๕, ๑๖, ๒๐, ๒๕, ๒๖, ๒๗, ๒๘, ๓๒, ๓๔, ๓๕, ๓๖, ๓๗, ๓๘, ๔๑, ๔๔, ๔๗, ๔๘, ๕๒ และลำดับที่ ๕๕ ซึ่งนายบุญอุทธิพล ชินราช อดีตเลขาธิการพรรคเกษตรกร รับว่าได้รับมอบจากพรรคเกษตรกรให้ดำเนินการดังกล่าวจริง ประกอบกับข้อเท็จจริงจากการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่สาขาพรรคเกษตรกรตั้งอยู่ ปรากฏว่า พรรคเกษตรกรไม่ส่งเงินที่ได้รับจากกองทุนฯ งวดที่ ๓ งวดที่ ๔ ปี ๒๕๕๔ และงวดที่ ๑ ปี ๒๕๕๕ ให้แก่สาขาพรรคเกษตรกร พบว่ามีการปลอมใบสำคัญรับเงินหรือสาขาพรรครับเงินน้อยกว่าจำนวนที่ระบุไว้ในใบสำคัญรับเงิน คณะกรรมการบริหารพรรคเกษตรกร ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารการเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดของพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๗

จึงมีความเห็นว่า พรรคเกษตรกรใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนฯ ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒

๕.๒ พรรคเกษตรกรรายงานการใช้จ่ายเงินในรอบปี ๒๕๕๔ ของพรรคเกษตรกรซึ่งจากการตรวจสอบพบว่าพรรคเกษตรกรได้รายงานการใช้จ่ายเงินและรายงานการเงินไม่ตรงตามความเป็นจริง โดยระบุข้อความในหน้า ๕ ดังนี้

“ข้อ ๒.๒.๒ สาขาพรรคได้รับการสนับสนุนเป็นการทั่วไป (๖๐๐ บาท/เดือน)
(ข้อ ๕ (๒))

(๑) สาขาพรรคลำดับที่ ๑ - ๒๒ ได้รับการสนับสนุนตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๔ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๕๘,๔๐๐ บาท”

“ข้อ ๒.๒.๔ สาขาที่ขอรับการสนับสนุน ตามข้อ ๒.๒.๑, ๒.๒.๒ และพรรคไม่ได้ดำเนินการส่งเงินให้ประกอบด้วย

(๑) สาขาพรรคลำดับที่ -
เหตุที่ไม่ได้ส่งเงินให้ -
จำนวนเงิน - บาท โดยพรรค”

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้สนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค ให้สาขาพรรคเกษตรกรในอัตราเหมาจ่าย ๖๐๐ บาท/เดือน จำนวน ๒๒ สาขาพรรค ตั้งแต่เดือน มกราคมถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๔ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๕๘,๔๐๐ บาท แต่พรรคเกษตรกรได้รายงาน การใช้จ่ายเงินในรอบปี ๒๕๕๔ ว่าไม่มีสาขาพรรคที่ขอรับการสนับสนุนเงินค่าไปรษณียากรและ ค่าสาธารณูปโภค และพรรคเกษตรกรยังไม่ดำเนินการส่งเงินให้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่สำนักงาน คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ตรวจสอบโดยสอบปากคำกรรมการสาขาพรรค

จึงมีความเห็นว่า พรรคเกษตรกรจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินในรอบปี ๒๕๕๔ ไม่เป็นไปตามความเป็นจริงตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

๕.๓ นายทะเบียนพรรคการเมืองเห็นว่า มีเหตุยุบพรรคเกษตรกรตามพระราช บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเกษตรกร ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายจุฬามณี ธนสีลังกูร หัวหน้าพรรคเกษตรกรชี้แจงว่า

ข้อ ๑ พรรคเกษตรกร เป็นพรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมายรัฐธรรมนูญ เป็น พรรคการเมืองที่มีสิทธิได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐ ตามรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อ ๒ พรรคเกษตรกร เห็นว่า คำร้องตามข้อ ๑ และข้อ ๒ พรรคเกษตรกรได้รับจำนวนเงิน ดังกล่าวไว้ ในขณะที่พรรคการเมืองเป็นนิติบุคคล สาขาพรรคเป็นเพียงส่วนประกอบมีหน้าที่ทำตาม นโยบายพรรค ตามคำร้องข้อ ๓ ทั้งหมดเป็นเรื่องเกี่ยวกับความผิดทางบัญชี รายรับรายจ่ายไม่ถูกต้อง ตามความเป็นจริง ซึ่งเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นความผิดตามมาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘

พรรคเกษตรกรขอชี้แจงในประเด็นเกี่ยวกับการจัดการบริหารการเงินของสาขาพรรคเป็นอำนาจ หน้าที่ของพรรคการเมือง ซึ่งปรากฏอยู่ในข้อบังคับของพรรคเกษตรกรทุกประการ อำนาจการบริหาร จัดการพรรคการเมือง เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารพรรค พรรคเกษตรกรจึงออกระเบียบ เกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินสาขาพรรคไว้เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔ และไม่มีกฎหมายข้อใดห้ามมิให้ พรรคการเมืองออกระเบียบในการบริหารจัดการพรรคการเมือง

ข้อ ๓ ข้อความในคำร้องทั้งหมดของนายทะเบียนพรรคการเมืองมีปรากฏอยู่ในข้อที่ ๕ เป็นข้อสาระสำคัญซึ่งฝ่ายผู้ร้อง ยกมาเป็นข้อกล่าวอ้างเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเกษตรกร

คำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองมีความสับสน ทั้งในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย จึงไม่เข้าข่ายองค์ประกอบความผิดตามข้อกฎหมายมาตรา ๖๒ แต่อย่างใดทั้งสิ้น และไม่มีเหตุอันใดจะให้ศาลสั่งยุบพรรคเกษตรกรตามมาตรา ๖๕ (๕)

ข้อ ๔ พรรคเกษตรกร ขอชี้แจงว่า เมื่อสิ้นปี ๒๕๕๔ พรรคเกษตรกรได้ดำเนินการตามความในมาตรา ๖๒ คือได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนในรอบปี ๒๕๕๔ แล้ว

จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยยกคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง

พิเคราะห์แล้วนายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้ร้อง ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคเกษตรกร เนื่องจากพรรคเกษตรกรใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ โดยไม่ส่งเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคให้สาขาพรรคทุกสาขา บางสาขาก็ส่งเงินให้เพียงบางส่วนและไม่แจ้งรายงานการส่งเงินให้สาขาพรรค ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ส่งเงินให้สาขาพรรคเป็นการไม่ปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง เรื่องวิธีเบิกจ่ายเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคของพรรคการเมือง ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๔ ข้อ ๔ ถือว่าเป็นกรณีที่ได้รับเงินสนับสนุนแล้วไม่ใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนที่สอง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒

พรรคเกษตรกรชี้แจงว่า

๑. การจัดการบริหารการเงินของสาขาพรรคเป็นอำนาจหน้าที่ของพรรคการเมือง ตามระเบียบเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินสาขาพรรค ลงวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ซึ่งปรากฏอยู่ในข้อบังคับของพรรคเกษตรกรทุกประการ และไม่มีกฎหมายข้อใดห้ามมิให้พรรคการเมืองออกระเบียบในการบริหารจัดการพรรคการเมือง แต่อย่างใด

๒. รายงานการใช้จ่ายเงินของพรรคเกษตรกรประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นเรื่องความผิดพลาดทางบัญชี รายรับรายจ่ายไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง เป็นกรณีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘

๓. การตรวจสอบสาขาพรรคเป็นการดำเนินการโดยผลการของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และพรรคมิได้รับแจ้งการขอตรวจสอบสาขาพรรค ส่อให้เห็นว่าเป็นการล่วงละเมิดสิทธิ

เสรีภาพของพรรคการเมืองอย่างชัดเจน เป็นการใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และเห็นว่า ไม่เข้าข่ายความผิดพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ และมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

๔. พรรคเกษตรกรได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนปี พ.ศ. ๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๕ ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดแล้ว และถือว่านายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้องต่อศาลล่างเลขมา ๑ ปี นับแต่วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๕ จึงไม่มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ

นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ๒ ประเด็น คือ

๑. พรรคเกษตรกรใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ หรือไม่

๒. พรรคเกษตรกรรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ หรือไม่

ในประเด็นที่ว่าพรรคเกษตรกรรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๑ ถูกต้องตามความเป็นจริงหรือไม่ นั้น นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้สนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคให้สาขาพรรคเกษตรกรในอัตราเหมาจ่าย ๖๐๐ บาท/เดือน จำนวน ๒๒ สาขาพรรค ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนธันวาคม ๒๕๔๔ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๕๘,๔๐๐ บาท แต่พรรคเกษตรกรได้รายงานการใช้จ่ายเงินในรอบปี ๒๕๔๔ ว่าไม่มีสาขาพรรคที่ขอรับการสนับสนุนเงินค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค ซึ่งพรรคเกษตรกรรับว่า เป็นเรื่องความผิดพลาดทางบัญชี ทำให้บัญชีรายรับรายจ่ายของพรรคไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง ข้อเท็จจริงจึงฟังได้ว่า พรรคเกษตรกรจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ไม่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ มีเหตุให้ยุบพรรคเกษตรกร ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในประเด็นที่ว่าพรรคเกษตรกรใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองเป็นไปตามมาตรา ๖๒ อันเป็นเหตุให้ยุบพรรคหรือไม่อีก

ด้วยเหตุผลดังได้วินิจฉัยมา จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคเกษตรกร ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ